

Avviser ankene

FAIZA-SAKEN

Høyesterett avviser å behandle ankene fra Shamrez Khan og Håvard Nyfløt i Faiza-saken. De må dermed sitte henholdsvis 19 og 18 år i fengsel.

De to anket over saksbehandlingen og straffeutmålingen i saken om kidnappingen og drapet på 26 år gamle Faiza Ashraf i 2010. 3. februar det året ble Ashraf bortført fra en bussholdeplass i Bærum. Hun klarte å ringe politiet mens hun lå innesperret i et bagasjerom i en bil, men politiet klarte ikke å spore samtalen presist nok til å finne ut hvor hun var.

Khan ble pågrepet samme dag som Ashraf ble bortført. Nyfløt ble pågrepet en uke seinere. Nyfløt innrømmet at han kidnappet Ashraf på oppdrag fra Khan. Han har også forklart at Ashraf døde ved et uhell, men det festet ikke lagmannsretten lit til. Nyfløt viste politiet hvor han hadde skjult liket.

Selv om han seinere trakk forklaringen om at Khan hadde beordret drapet, fikk Nyfløt ett års strafferabatt i dommen fra Borgarting lagmannsrett. ©NTB

Selger seg nesten ut

NORSKE SKOG

Dagen etter at de kjøpte fabrikkene på Follum av Norske Skog, solgte Viken Skog brorparten av aksjene sine i samme selskap.

Viken opplyser at aksjesalget tirsdag er en del av finansieringen av kjøpet av Follum.

- Vi må nå konsentrere våre økonomiske og menneskelige ressurser for å virkeliggjøre våre planer og visjoner på Ringerike med utgangspunkt i Follum, sier administrerende direktør Ragnhild Borchgrevink i Viken Skog. Hun sier Norske Skog ikke lenger har samme betydning for Viken, som er et andelslag for 12.500 skogeiere i Oppland og fylkene rundt Oslofjorden.

Til sammen solgte Viken 10,8 millioner Norske Skog-aksjer til en kurs på 5,60 kroner per aksje. Det er rundt 20 øre billigere enn kursen på Oslo Børs onsdag formiddag. ©NTB

TERROR I NORGE

Ekstrem virkelighetsoppfatning og selvbylde for

- Breivik og Krekar

MOTPOLER: Det er flere likhetspunkter mellom terroristtaltale Anders Behring Breivik og trusseldømte mulla Krekar, sier Lars Gule. I dag kommer han med bok om ekstremisme og ansvar.

EKSTREMISME

Av Alf Skjeseth (tekst) og Adrian Øhrn Johansen (foto)

Han ble bedt om å skrive bok om ekstremisme etter terrorhandlingene 22. juli. Når boka «Ekstremismens kjennetegn» nå foreligger, blir mulla Krekar dømt til streng straff for trusler og satt i varetekt.

- Dette er både en fagbok med bidrag til ekstremismeforskningen og en bok som er ment å gå inn i den aktuelle debatten. Og aktualitet kan vi ikke klage på, sier Gule til Klassekampen.

- Ingen står vel lenger fra hverandre enn Breivik og mulla Krekar. Har de noe til felles?

- Flere ting, selv om de ideologisk framstår som absolutte motpoler. Det er ikke tilfeldig at mulla Krekar står på Breiviks vitneliste. De har ekstreme virkelighetsoppfatninger, som styrkes av den andres posisjon - jihadisten mulla Krekar og kontrajihadisten Breivik. De deler ekstreme normative oppfatninger, ved å være villige til å ofre mennesker for å nå sine mål. Og de virker begge som narsissister, med et unormalt stort selvbylde.

Han har de siste dagene fulgt rettsprosessen mot mulla Krekar på nært hold.

- Mulla Krekar har i motsetning til Breivik ikke drept noen her i landet, men kan være ansvarlig for menneskeliv i Kurdistan.

- Er fem år for streng straff?
- Det er en streng dom, men jeg vil ikke si noe sikkert om den er for streng. Straffutmålingen kommer til å bli avgjort i Høyesterett, for tingretts-

FAKTA

Lars Gule:

■ Lars Gule (født 1955) er utdannet filosof og historiker, og jobber ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

■ Han var fra 2000 til 2005 generalsekretær i Human-Etisk Forbund.

■ Gule er ekspert på islams politiske tenkning, Midtøsten, menneskeretter og det flerkulturelle samfunn.

■ Han gir i dag ut boka «Ekstremismens kjennetegn» på Spartacus.

dommeren understreket at man ikke har presedens for å måle ut straff i saken, sier han.

Form for terror

- En skal ikke kimse av trusler, fordi noen av ytringene som som Krekar sprer, er mer enn harde ytringer. Det kan sies å være en form for terror.

Gule minner om at det er avsagt flere alvorlige dommer mot folk som ikke har utført eller medvirket aktivt til forbrytelsene. Etter hadelandsdrapene i 1981 ble Espen Lund dømt til 18 års fengsel for sin rolle som bakmann og påvirker, mens den ene av de to som faktisk utførte drapene, ble dømt til tolv år.

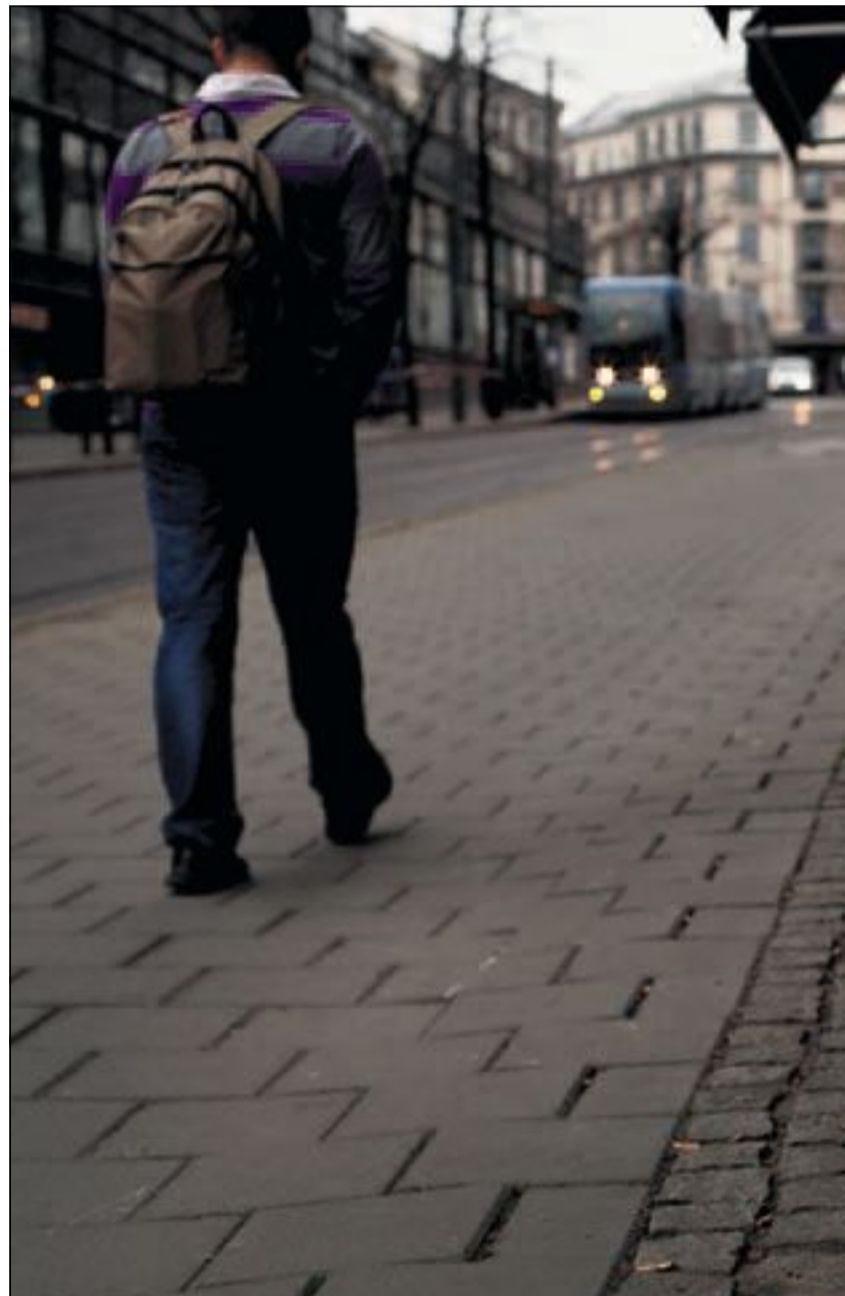
Lars Gule har i årevis deltatt i nettdebatter med rasister, islamofobe og andre med ekstreme holdninger, noe han også gir råd om i boka. Han erkjenner at dette ofte er en påkjønning, selv for folk som ikke skryr en frisk meningsutveksling.

Ytringsansvar

Et sentralt begrep i Gules bok er «ytringsansvar», som han mener at statsminister Jens Stoltenberg har vært med på å forkludre.

- Stoltenberg tok i nyttårstalen til orde for å vise større ytringsansvar, i betydningen å ta til motmæle mot grums på nettet og andre steder. Det er jeg helt enig i, og jeg har gjort det mye selv, sier han.

- Men i debatten etter 22. juli sa Stoltenberg at han ikke er glad i begrepet ytringsansvar, i betydningen å tenke

TAR IGEN: Lars Gule er blant dem som lenge har deltatt i nettdebatter med ras-

nøyer gjennom hvordan man ytrer. Ytringsansvar i denne forstand blir gjerne utlagt som en begrensning av ytringsfriheten og den frie debatten, men dette mener jeg er misforstått. Ytringsansvar er noe alle mennesker med normal folkeskikk viser hver eneste dag, i måten vi snakker til og om hverandre på, og dette må også gjelde i samfunnsdebatten.

Hatretorikken

Han drøfter i boka det moralske og politiske medansvaret som en del bloggere, kommentatorer og politikere har for utviklingen av Anders Behring Breiviks ekstreme virkelighetsoppfatning.

- Dette gjelder blant annet hat- og krigsretorikken på en del nettsteder, de beviselig urimelige og usanne oppfat-

ningene som blir spredd om det flerkulturelle samfunnet, forestillingene om Europas krig mot muslimer og liknende. De som står bak dette, har ikke ansvar for Breiviks handlinger, men de har bidratt til å forme hans oppfatninger. Historien har mange eksempler på at en avhumaniserende retorikk inspirerer til groteske voldshandlinger.

- Du skiller i boka mellom normativ og deskriptiv ekstremisme. Hva legger du i begreperne?

- Deskriptiv - eller beskriptive - ekstremisme handler om ekstreme virkelighetsoppfatninger, langt fra våre beste kunnskaper slik vitenskap og faktiske forhold forteller oss om. Dette er slett ikke nytt, men det har nærmest eksplodert i nettets tidsalder. Myter, forvrengninger og ikke minst

orener motpoler, mener Lars Gule:

Krekar like

sister og islamofobe, noe han beskriver nærmere i sin nye bok om ekstremismens kjennetegn.

konspirasjonsteorier sprer seg og lever sitt eget liv på nettet. Det normative forteller hvordan noe bør være, og normativ ekstremisme handler

om ekstreme moralske eller politiske standpunkter. Det kan handle om å godta vold for politiske formål, forkaste demokratiet og menneskeret-

tighetene. Slike ekstreme normative holdninger har Breivik og mulla Krekar til felles, sier Gule.

alfs@klassekampen.no

– Utilbørlig av politikerne

Det er grovt utilbørlig når politikere blander seg inn i saker som er til etterforskning eller behandling i rettsvesenet, sier Lars Gule.

Han mener at mange politikere forsømmer sitt ytrings-ansvar, ved å la seg friste av medieoppmerksomhet og politiske vinder til å stille krav til politiet eller rettsapparatet.

– Det har skjedd en negativ utvikling gjennom lang tid på dette feltet, med Fremskrittspartiets geskjeftighet for å

ramme mulla Krekar som det tydeligste eksemplet. Når Frps leder Siv Jensen får VGs forside til disposisjon for å kreve at mulla Krekar blir «buret inne», dagen etter tingrettens dom mot ham, visker hun ut skillet mellom den dømmende og utøvende makt på en måte som fører galt av sted, sier han.

Han er generelt skeptisk til henvisninger til «den alminnelige rettsoppfatning» som begrunnelse, når politikere

stiller krav om en hardere linje til politi eller domstoler i aktuelle saker.

– Å sette folk i varetekt er et svært alvorlig inngrep. Det skal ikke brukes i tide og utide, og slett ikke på grunnlag av omtrentlige referanser til folks «rettsoppfatning». Det er for rettssikkerhetens skyld svært viktig å forsvare domstolens uavhengighet. Det bør iallfall lovgiverne som sitter på Stortinget forstå, sier han.

Paul Bjerke

PAULI ORD

Hvorfor finner vi oss i at det snart kreves engelsk ordbok i hverdagen?

Engelsk

Det er naturligvis utmerket at nordmenn lærer seg vår tids latin slik at vi kan forstå og snakke med mennesker som ikke skjønner norsk (og det er jo definitivt de fleste, for å si det slik). Man kunne kanskje tilmed tenkt seg at det var en idé at noen flere nordmenn lærte seg tysk og spansk og kinesisk også.

Langt mindre selvsagt er det at vi tvinges til å lære engelsk for å fungere i hjemlandet. Eksemplene er flerfoldige. Når svenske H&M har salg i Oslo heter det ikke salg, men «sale». Når man flyr med skandinaviske SAS, er ombordstigningskortene teksten på engelsk (som forteller deg at det bare er «food for purchase»), selv om du strengt tatt skal fly til Bergen.

På Eldorado kino i Oslo går det denne uka elleve filmer, åtte av dem har bare engelsk tittel. En heter «The Descendants». Hvor mange nordmenn vet

«Det synes umulig å bremse denne underdanige praksisen»

egentlig hva det betyr? (Riktig svar er «Etterkommerne», ifølge Google Translate som iblant løser den slags problemer for den som har tilgang til nettet).

Mest absurd er det i deler av arbeidslivet.

«Headhunting»byrået

Mercuri Urval hadde denne uka lagt ut 36 stillinger på finn.no. Av dem hadde 28 – *twentyeight* – rene engelske stillingsbetegnelser: Man skulle for eksempel ha en «Boutique Manager» og two «Boutique Coffee Specialists» til Nespressos nye sjappe i Stavanger – eller som det ville hett på norsk, butikksjef og butikkselger. Men det lyder jo ikke fullt så fancy(!), kanskje.

En del av dette er mer latterlig og irriterende enn alvorlig. Men angliseringen er en omfattende tendens. Og alvorlig blir det når det i hovedsak norske og statseide Yara (det som før var Hydros kunstgjødsel-del) må få smekk på fingrene av

SPRÅK: Salg reklameres med «Sale».

næringsminister Trond Giske fordi selskapet føler seg for fint og «internasjonalt» til å produsere årsberetningen på norsk og nøyer seg med engelsk, noe som naturligvis svekker bedriftsdemokratiet og folkets innsynsrett.

Og ikke minst er det alvorlig når norske universitetslærere gjennom publiseringspoengssystemet tvinges til å skrive artikler i engelskspråklige tidsskrifter som ingen leser, mens produksjon av norskaltalende lærebøker gir null uttelling på tellekantene.

Det synes umulig å bremse denne underdanige og provinsielle praksisen. De snakkende klasser mener at norsk er latterlig og norskkrav er enda latterligere. Pussig nok har det aldri skjedd at Siv Jensen har hisset seg opp

over at norske høyere læresteder pålegges å holde deler av undervisningen på engelsk slik at utenlandske studenter slipper å lære norsk. Og ingen har vel noen gang hørt at verken Jensen selv eller hennes partifeller kreve at engelsktalende oljesjefer og selskapsstyremedlemmer skal lære seg språket i landet de bor og jobber i.

Da er det noe annet med de som skal ha jobb som «Coffee Specialists» eller «Cleaning Manager». Fra dem kreves gjerne feilfritt, skriftlig og muntlig norsk. Særlig hvis de har et etternavn med mange sjeldne konsonantsammensetninger.

Paul Bjerke

paul.bjerke@de-facto.no

Paul Bjerke er forsker ved De Facto kunnskapssenter og førsteamundens ved Høgskulen i Volda. Han skriver i Klassekampen hver torsdag.